

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΦΟΡΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ

Ε.Ε.Κ.Ε. 13.14.001.001
Ε.Ε.Κ.Ε. 05.13.001
(Εγκύκλιος Αρ.72)

Αρ. Τηλ.: 22-601219

15 Ιουλίου, 2016.

Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας,
Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας,
Επίτροπο Διοικήσεως,
Γενικούς Διευθυντές Βουλής των Αντιπροσώπων, Υπουργείων,
Γενική Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων, Συντονισμού και Ανάπτυξης,
Γενική Λογίστρια της Δημοκρατίας,
Προϊστάμενο Διοίκησης Προεδρίας,
Γραμματέα Υπουργικού Συμβουλίου.

**ΘΕΜΑ: Υποχρεώσεις των Αρμοδίων Αρχών στο πλαίσιο της διαδικασίας
εξέτασης θεμάτων κρατικής ενίσχυσης από το Γραφείο του Εφόρου Ελέγχου
Κρατικών Ενισχύσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του περί
Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμου**

Επιθυμώ να αναφερθώ στη διαδικασία που ενδείκνυται να ακολουθείται για την εξέταση θεμάτων κρατικής ενίσχυσης από το Γραφείο του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων (εφεξής «ο Έφορος»), υπό το φως των διατάξεων των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων του 2001 έως 2009 (εφεξής «ο Νόμος»).

Για σκοπούς της παρούσας εγκυκλίου ο όρος «Αρμόδια Αρχή» έχει την έννοια που αποδίδεται σε αυτόν στον Νόμο.

2. Κανένα μέτρο κρατικής ενίσχυσης δεν θα πρέπει να τίθεται σε ισχύ στη Δημοκρατία χωρίς την **εκ των προτέρων** κοινοποίηση και έγκρισή του από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή τον Έφορο στις περιπτώσεις μέτρων που απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης στην Επιτροπή. Μη τήρηση της προϋπόθεσης αυτής καθιστά το μέτρο παράνομο, έστω και αν στην ουσία του το μέτρο συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά. Δεδομένης της αρχής της υπεροχής του ενωσιακού δικαίου έναντι του εθνικού δικαίου, **τονίζεται ότι η υιοθέτηση μη κοινοποιηθέντος μέτρου είτε με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου είτε με τη ψήφισή του σε Νόμο δεν θεραπεύει την εν λόγω παρανομία**. Σύμφωνα με τα άρθρα 18 και 18^Α του Νόμου, ο Έφορος δύναται να εξετάζει αυτεπάγγελτα περιπτώσεις παραβάσεων και με απόφασή

του που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας να διατάσσει την αναστολή της εφαρμογής μέτρου κρατικής ενίσχυσης, τον τερματισμό της παρανομίας και την ανάκτηση από την Αρμόδια Αρχή οποιουδήποτε ποσού έχει ληφθεί κατά παράβαση του Νόμου.

3. Οι αρμοδιότητες του Εφόρου, όπως αυτές καθορίζονται στην εθνική μας νομοθεσία, έχουν ως άξονα και περιεχόμενο τον έλεγχο και την παρακολούθηση της εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου των κρατικών ενισχύσεων στη Δημοκρατία. Οι Αρμόδιες Αρχές θα πρέπει να υποβάλλουν στον Έφορο έγκαιρα τα προσχέδια κρατικών ενισχύσεων για έγκριση [άρθρο 9^Α (α)] ή γνωμοδότηση [άρθρο 9^Α (β)], ανάλογα με την περίπτωση, προκειμένου ο Έφορος να έχει τα χρονικά περιθώρια που ο Νόμος καθορίζει για την εξέταση των κοινοποιήσεων αυτών, που είναι δύο μήνες από την ημερομηνία κοινοποίησης του μέτρου ή δύο μήνες από την επομένη της ημερομηνίας παραλαβής οποιωνδήποτε συμπληρωματικών πληροφοριών ή επιπρόσθετων στοιχείων ή διευκρινίσεων για το κοινοποιηθέν μέτρο. Τα εν λόγω χρονοδιαγράμματα καθορίζονται στα άρθρα 10 (2), 10 (2)(β), 11(2), 11(6)(α) και 14 (1) και (2) του Νόμου. Δυστυχώς, παρατηρείται κατ' επανάληψη η καθυστερημένη κοινοποίηση στο Γραφείο του Εφόρου προσχεδίων μέτρων κρατικής ενίσχυσης, των οποίων επίκειται η έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο ή/και η εφαρμογή τους, με την απαίτηση ταυτόχρονα για ταχεία εξέτασή τους, ενώ η φύση τους μπορεί να απαιτεί σύνθετη και σε βάθος διερεύνηση προκειμένου να υπάρξει ασφαλής αξιολόγηση.

4. Οι Αρμόδιες Αρχές που είναι υπεύθυνες για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή μέτρων κρατικών ενισχύσεων στη Δημοκρατία, είτε αυτά είναι καθεστώτα κρατικών ενισχύσεων είτε μεμονωμένες κρατικές ενισχύσεις, κρίνεται σκόπιμο να γνωρίζουν τόσο τη σχετική με τις κρατικές ενισχύσεις νομοθεσία όσο και τις σχετικές με τα μέτρα που εφαρμόζουν Κατευθυντήριες Γραμμές και Ανακοινώσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι Αρμόδιες Αρχές μπορούν να απευθύνονται στο Γραφείο του Εφόρου για διευκρινίσεις ή καθοδήγηση σε θέματα κρατικών ενισχύσεων. Το Γραφείο του Εφόρου, κατ' εφαρμογή της παραγράφου (θ) του άρθρου 9 του Νόμου, μεριμνά για την εκπαίδευση των Αρμοδίων Αρχών σε θέματα κρατικών ενισχύσεων και την ενημέρωσή τους για τις τελευταίες εξελίξεις στη σχετική ευρωπαϊκή νομοθεσία και νομολογία μέσω της διοργάνωσης εκπαιδευτικών συναντήσεων και ημερίδων. Παράλληλα, οι Αρμόδιες Αρχές καλούνται να ανατρέχουν στην ιστοσελίδα του Γραφείου και στις Εγκυκλίους του Εφόρου για την άντληση πληροφορήσης και καθοδήγηση. Σημειώνεται ότι η πρόσφατη δημιουργία δικτύου λειτουργών συνδέσμων (liaison officers) από κάθε υπουργείο για τα θέματα κρατικών ενισχύσεων αναμένεται να συμβάλει αφενός στην καλύτερη επικοινωνία ανάμεσα στο Γραφείο του Εφόρου και τις Αρμόδιες Αρχές και αφετέρου στην αποτελεσματικότητα και συνέχεια της εκπαίδευσής τους σε θέματα κρατικών ενισχύσεων.

5. Σημειώνεται ότι οι Αρμόδιες Αρχές θα πρέπει να αποφεύγουν την υποβολή στο Γραφείο του Εφόρου θεμάτων των οποίων οι ίδιες θα πρέπει να επιλαμβάνονται, στο πλαίσιο της εφαρμογής των σχεδίων ενισχύσεων που εφαρμόζουν, όπως είναι για παράδειγμα ο χαρακτηρισμός μιας συγκεκριμένης επιχείρησης ως προβληματικής ή ως μικρομεσαίας. Η υποβολή τέτοιων ερωτημάτων θα πρέπει να γίνεται μόνο σε

περιπτώσεις που η αξιολόγηση είναι δυσχερής, λόγω δυσκολίας στην ερμηνεία των ίδιων των κανόνων των κρατικών ενισχύσεων.

6. Θα πρέπει επίσης να αποφεύγεται η υποβολή στο Γραφείο του Εφόρου για εξέταση, θεμάτων που ουσιαστικά αφορούν τη διερεύνηση της δυνατότητας εφαρμογής μέτρων κρατικής ενίσχυσης ή απλά σκέψεις για τέτοια μέτρα χωρίς να υπάρχει σαφής πρόθεση για την εφαρμογή τους. Συνεπώς, θα πρέπει να εγκαταλειφθεί η πρακτική που ακολουθείται από Αρμόδιες Αρχές να διαβιβάζουν στον Έφορο προκαταρκτικά για απόψεις προσχέδια μέτρων, τα οποία συνήθως αποτελούν σχετικά αιτήματα τρίτων/ιδιωτών προς τις ίδιες τις Αρμόδιες Αρχές.

7. Διευκρινίζεται συναφώς ότι ο Έφορος δεν εκδίδει «πιστοποιητικά συμβατότητας», όπως κατά καιρούς αναγράφεται σε αλληλογραφία ή σε επίσημα έγγραφα των Αρμοδίων Αρχών. Ο όρος αυτός δεν είναι δόκιμος και θα πρέπει να αποφεύγεται καθώς δεν απαντάται στους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων.

8. Σημειώνεται επίσης ότι οποιαδήποτε πληροφόρηση, συμβουλή ή προκαταρκτική άποψη/γνώμη δίδεται από λειτουργούς του Γραφείου ανεπίσημα και στο πλαίσιο προφορικής ή τηλεφωνικής συνδιάλεξης δεν είναι δεσμευτική για την τελική απόφαση του Εφόρου επί του μέτρου στο οποίο αφορά.

9. Η κοινοποίηση στον Έφορο μέτρου κρατικής ενίσχυσης θα πρέπει, κατ' εφαρμογή του άρθρου 13 του Νόμου, να είναι πλήρης και επακριβής και να περιέχει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για την εξέτασή του από τον Έφορο. Ως εκ τούτου, κρίνεται σκόπιμο να υποβάλλονται στον Έφορο τα ακόλουθα βασικά στοιχεία:

(α) ο σκοπός της ενίσχυσης·

(β) οι δικαιούχοι της ενίσχυσης·

(γ) ο προϋπολογισμός του μέτρου·

(δ) οι επιλέξιμες δαπάνες·

(ε) η ένταση της ενίσχυσης, δηλαδή το ποσοστό επί των επιλέξιμων δαπανών καθώς και το ποσό της ενίσχυσης·

(στ) η διάρκεια του μέτρου·

(ζ) η διαδικασία εφαρμογής του μέτρου.

Σημειώνεται ότι τα πιο πάνω στοιχεία είναι τα συνήθη στοιχεία που απαιτείται να υποβάλλονται με βάση το παράγωγο κοινοτικό δίκαιο, όπως είναι οι Κανονισμοί, οι Ανακοινώσεις και οι Κατευθυντήριες Γραμμές. Η υποβολή ελλιπών στοιχείων ενεργοποιεί τις πρόνοιες του άρθρου 14 του Νόμου που ρυθμίζει τη διαδικασία παροχής συμπληρωματικών πληροφοριών και που αναπόφευκτα οδηγεί σε καθυστέρηση της αξιολόγησης και κατ' επέκταση της εφαρμογής του μέτρου.

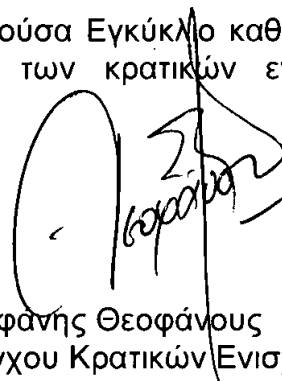
10. Επιπλέον, σε ορισμένες περιπτώσεις η κοινοποίηση μέτρου κρατικής ενίσχυσης θα πρέπει να συνοδεύεται από δέουσα αιτιολόγηση της Αρμόδιας Αρχής, η οποία θα πρέπει να στηρίζεται στις θεμελιώδεις αρχές που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει

υιοθετήσει¹ και των οποίων η τήρηση θα πρέπει να διαπιστώνεται, ανάλογα με την περίπτωση, κατά την αξιολόγηση της συμβατότητας μέτρων κρατικής ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά, όπως είναι η αρχή της συμβολής της ενίσχυσης στην επίτευξη σαφώς καθορισμένου στόχου κοινού ενδιαφέροντος, της καταλληλότητας του μέτρου ενίσχυσης για την επίτευξη του στόχου αυτού, της αναγκαιότητας για κρατική παρέμβαση, της αναλογικότητας της ενίσχυσης και του περιορισμού της ενίσχυσης στο ελάχιστο δυνατό.

11. Περαιτέρω, κρίνεται σκόπιμο όπως σε κάθε κοινοποίηση μέτρου σημειώνεται το όνομα του λειτουργού που χειρίζεται το συγκεκριμένο μέτρο, για σκοπούς διευκόλυνσης της επικοινωνίας και καλύτερου συντονισμού με στόχο την ταχύτερη διεκπεραίωση της εξέτασης του μέτρου. Σημειώνεται επίσης ότι οποιαδήποτε επίσημη αλληλογραφία των Αρμοδίων Αρχών με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή που αφορά θεσμοθετημένη με βάση τον διαδικαστικό κανονισμό (Κανονισμός ΕΕ 2015/1589²) διαδικασία θα πρέπει να διεξάγεται μέσω του Γραφείου του Εφόρου, αφού ο Έφορος λειτουργεί ως εθνικό σημείο επαφής για θέματα κρατικών ενισχύσεων. Παράλληλα, κρίνεται σκόπιμο να κοινοποιείται στο Γραφείο του Εφόρου οποιαδήποτε επικοινωνία ή αλληλογραφία ανταλλάσσεται μεταξύ Αρμοδίων Αρχών και οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορά θέματα κρατικών ενισχύσεων.

12. Υπεύθυνες για την υλοποίηση/χορήγηση ενός μέτρου κρατικής ενίσχυσης είναι οι Αρμόδιες Αρχές και όχι ο Έφορος, γι' αυτό και κρίνεται εντελώς ανορθόδοξη και μη αποδεκτή η πρακτική των Αρμοδίων Αρχών να παραπέμπουν δικαιούχους/ αποδέκτες της ενίσχυσης στο Γραφείο του Εφόρου για οδηγίες που σχετίζονται με την εφαρμογή του μέτρου.

13. Παρακαλείσθε όπως τηρείτε πιστά την παρούσα Εγκύκλιο καθότι θα συμβάλει στην αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων των κρατικών ενισχύσεων στη Δημοκρατία.

Θεοφάνης Θεοφάνους
Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων

¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον εκσυγχρονισμό των κρατικών ενισχύσεων, της 8^{ης} Μαΐου 2012, COM(2012)0209 final της 8.5.2012.

² Κανονισμός (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου της 13^{ης} Ιουλίου 2015 περί λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή του άρθρου 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (κωδικοποιημένο κείμενο).